

Fremsat den .... 2008 af ministeren for sundhed og forebyggelse (Jakob Axel Nielsen)

Forslag

til

Lov om ændring af sundhedsloven

(Suspension af det udvidede frie sygehusvalg)

§ 1

I sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 95 af 7. februar 2008, som ændret ved § 1 i lov nr. 319 af 30. april 2008, § 1 i lov nr. 538 af 17. juni 2008 og lov nr. 539 af 17. juni 2008, foretages følgende ændring:

1. I § 87 indsættes som *stk. 7*:

”*Stk. 7.* Reglerne om udvidet frit sygehusvalg efter stk. 1-6 gælder ikke i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009.”

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende.

§ 3

Loven har ikke virkning for patienter, som opfylder betingelserne for at benytte det udvidede frie sygehusvalg efter sundhedslovens § 87, stk. 1, og som ved lovens ikrafttræden har anmodet om viderehenvielse til et privatejet sygehus, klinik m.v. i Danmark eller sygehus m.v. i udlandet med aftale om behandling af patienter efter sundhedslovens § 87, stk. 4.

Stk. 2. Reglerne om regionsrådets oplysningspligt ved henvisning til sygehus efter sundhedslovens § 90, gælder ikke i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009. I stedet skal regionsrådet senest 8 hverdage efter, at et af rådets sygehuse har modtaget henvisning af en patient, oplyse patienten

1) om dato og sted for undersøgelse eller behandling,

2) om patienten kan tilbydes henholdsvis undersøgelse og behandling inden for to måneder efter reglerne i sundhedslovens § 87a,

- 3) om retten til at vælge sygehus efter §§ 86 og 87a,
- 4) om sygehuset tilbyder at henvise patienten til behandling på privatejede sygehuse, klinikker m.v. her i landet eller sygehuse m.v. i udlandet, som regionen har indgået aftale med efter § 75, stk. 2.
- 5) om ventetiden på behandling ved regionens egne og andre regioners sygehuse samt ved de private specialsygehuse m.fl. som er nævnt i § 79, stk. 2,
- 6) om, at patienten ved henvendelse til sygehuset kan få oplyst antal behandlinger, der foretages på sygehuse, som er nævnt i nr. 5, og
- 7) om, at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter §§ 86 og 87a.”

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indhold og baggrund

Formålet med lovforslaget er at følge op på regeringens aftale med Danske Regioner om regionernes økonomi for 2009, hvor der er opnået enighed om at afvikle den pukkel af ventelistepatienter, der er opstået som følge af overenskomstkonflikten på sygehusområdet fra april til juni 2008, så hurtigt som muligt og på en økonomisk ansvarlig måde. I den forbindelse skal det sikres, at de patienter, der er mest syge og har ventet længst, kommer først i behandling.

For at skabe grundlag herfor foreslår regeringen med lovforslaget, at det udvidede frie sygehusvalg suspenderes fra lovforslagets ikrafttræden (dvs. dagen efter lovens offentliggørelse i Lovtidende) til og med den 30. juni 2009.

I den forbindelse er Sammenslutningen af Privathospitaler og Privatklinikker i Danmark (SPPD), Danske Regioner og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse blevet enige om at igangsætte en række initiativer til at nyttiggøre den samlede behandlingsskapacitet på de offentlige sygehuse og aftalesygehuse bedst muligt og sikre, at de ventelistepatienter, som ud fra en lægefaglig vurdering har mest behov for det, visiteres til behandling først. Initiativerne er fastlagt i retningslinjer for prioritering og visitation af ventelistepatienter efter overenskomstkonflikten på sygehusområdet.

Initiativerne omfatter oprettelse af et samarbejdsudvalg i hver af de 5 regioner med repræsentanter for regionsrådet og SPPD, hvor også repræsentanter for sygehuse uden for SPPD kan indgå.

Samarbejdsudvalget udarbejder månedsvise oversigter over den samlede behandlingsskapacitet på regionens sygehuse og samarbejdssygehuse samt på private sygehuse og klinikker i regionen m.v. samt retningslinjer for prioriteringen og visitationen af ventelistepatienter fra regionen. De private sygehuse og klinikker under SPPD har givet tilsagn om i videst muligt omfang at prioritere patienter i henhold til samarbejdsudvalgets anvisninger.

Hver region er forpligtet til at købe ledig behandlingsskapacitet på de private sygehuse og klinikker svarende til et månedligt gennemsnit af omsætningen på alle aftalesygehuse i perioden 1. oktober 2007 til 31. marts 2008.

Der er oprettet et landsdækkende samarbejdsudvalg med repræsentanter fra Danske Regioner, SPPD og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, som skal sikre national koordinering af behandlingsskapaciteten, bl.a. ved at følge udviklingen og monitorere aktiviteten. Udvalget bistår også med at løse eventuelle uenigheder om gennemførelsen af de nævnte opfølgingsinitiativer.

2. Gældende ret

Det udvidede frie sygehusvalg er reguleret i sundhedslovens § 87. Efter denne bestemmelse kan en person, som er henvist til sygehusbehandling, vælge at blive behandlet på et af de sygehuse, klinikker m.v., som regionsrådene har indgået aftale med (aftalesygehuse), hvis re-

regionsrådet i bopælsregionen ikke inden 1 måned efter, at henvisningen er modtaget, kan tilbyde behandling ved egne sygehuse eller et af de i sundhedslovens § 79 nævnte sygehuse, som regionsrådet samarbejder med eller sædvanligvis benytter (samarbejds-sygehuse). I opgørelsen af tidsfristen medregnes ikke perioder, hvor personen gennemgår et forundersøgelserforløb.

Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter efter bestemmelsen regler om afgrænsning af vilkår for og regionsrådenes forpligtelser til at oplyse om denne behandling og kan herunder undtage bestemte behandlingsformer.

Regionsrådene i forening skal indgå aftale med de privatejede sygehuse, klinikker m.v. i Danmark og sygehuse m.v. i udlandet, som ønsker at indgå aftale om behandling af patienter efter ordningen. Kan parterne ikke opnå enighed, fastsættes vilkårene af ministeren for sundhed og forebyggelse.

Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter efter bestemmelsen nærmere regler om krav til dokumentation m.v. fra de privatejede sygehuse, klinikker m.v., der indgår aftale efter den udvidede fritvalgsordning.

Ved § 1 i lov nr. 538 af 17. juni 2008 om ændring af lov om ændring af sundhedsloven, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed og lov om fødevarer er § 87 blevet ændret. Ændringen træder i kraft den 1. december 2008. Ændringen, jf. § 87, stk. 3, indebærer, at en person, som har fået tilbudt en dato for kirurgisk behandling på et regionalt sygehus, med virkning fra 1. december 2008 kan vælge at blive behandlet på et aftale-sygehus, hvis regionsrådet ændrer datoen. Ændringen indebærer endvidere en ophævelse af stk. 5, i den nugældende § 87, der fastlægger, at der ikke kan henvises patienter efter den udvidede fritvalgsordning til private sygehuse, klinikker og sygehuse i udlandet, som ikke ønsker at indgå aftale herom.

Nærmere regler om det udvidede frie sygehusvalg er fastsat i bekendtgørelse nr. 1085 af 14. september 2007 om ret til sygehusbehandling m.v. Det er i § 17 bl.a. fastlagt, at retten til udvidet frit sygehusvalg ikke gælder henvisning til organtransplantation, sterilisation, fertilitetsbehandling, herunder refertilisationsbehandling, høreapparatbehandling, kosmetisk behandling, kønsskifteoperation, psykiatrisk behandling, rekreative- og rehabiliteringsophold, forskningsmæssig, eksperimentel og alternativ behandling.

Efter sundhedslovens § 90, skal regionsrådet senest 8 hverdage efter, at et af rådets sygehuse har modtaget henvisning af en patient, give patienten en række oplysninger, herunder

- om patienten kan tilbydes behandling inden for 1 måned efter reglerne i § 87,
- om retten til at vælge sygehus efter § 87,
- om, at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter § 87.

Disse regler er uddybet i ministeriets vejledning nr. 8 af 2. februar 2008 om regionernes pligt til at tilbyde patienter udvidet frit sygehusvalg ved mere end 1 måneds ventetid og til at informere henviste patienter

3. Overvejelser og lovforslag

Det foreslås med lovforslaget at suspendere det udvidede frie sygehusvalg efter § 87 og sygehusenes pligt til at informere herom efter § 90 i en periode fra lovforslaget ikrafttræden, dvs. dagen efter lovens offentliggørelse i Lovtidende til og med den 30. juni 2009.

Suspensionen indebærer, at patienters ret i henhold til sundhedsloven til udvidet frit valg ved mere end en måneds ventetid i det offentlige sygehusvæsen og ved aflyste operationer og til at få information herom ophæves i perioden.

Suspensionen omfatter også den ved lov nr. 538 af 17. juni 2008 vedtagne ændring af § 87 om udvidet frit valg ved aflyste operationer mv., som træder i kraft den 1. december 2008.

Suspensionen vil berøre alle patienter, som i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009 skal vente mere end 1 måned på sygehusbehandling. Suspensionen omfatter dog ikke patienter, som opfylder betingelserne for at anvende det udvidede frie sygehusvalg, og som ved lovens ikrafttræden har anmodet om henvisning til et aftalesygehus.

Private sygehuse og klinikker samt sygehuse i udlandet vil også efter lovens ikrafttræden kunne anmode Danske Regioner om nye aftaler under det udvidede frie valg, men sådanne aftaler kan først få virkning fra den 1. juli 2009, hvor suspensionen af det udvidede frie sygehusvalg foreslås at ophøre.

Det foreslås med lovforslaget, at de nugældende bestemmelser i §§ 87 og 90 atter vil gælde med virkning fra den 1. juli 2009.

4. De økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forudsættes ikke at indebære mer- eller mindreudgifter for det offentlige, men vil i den aktuelle situation understøtte en effektiv prioritering af de ressourcer, der er afsat til sygehusvæsenet i 2008 og 2009, jf. aftalen mellem regeringen og Danske Regioner om regionernes økonomi for 2009.

Det følger af økonomiaftalen for 2009, at regionerne er forpligtet til at anvende den private kapacitet, der frigives som følge af suspensionen. Der er således ikke tilsigtet nogen forskydning i den hidtidige balance mellem offentlige og private sygehuses bidrag til opgaveløsningen.

5. Administrative konsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget suspenderes regionernes pligt til at henvise patienter til aftalesygehuse og afregne betaling efter den udvidede fritvalgsordning. I stedet har regionerne med økonomiaftalen for 2009 forpligtet sig til at anvende den private kapacitet, der frigives som følge af suspensionen. Dette indebærer, at regionerne fortsat vil skulle henvise patienter til behandling på private sygehuse og klinikker mv. og afregne betaling herfor. Lovforslaget medfører således en ændret, men ikke forøget administration.

6. De økonomiske konsekvenser for erhvervslivet mv.

Hver region har forpligtet sig til at købe ledig behandlingskapacitet på de private sygehuse og klinikker svarende til et månedligt gennemsnit af omsætningen på alle aftalesygehuse i perioden 1. oktober 2007 til 31. marts 2008.

De private sygehuse og klinikker og sygehuse i udlandet vil således samlet set mindst få samme omsætning i suspensionsperioden som i perioden 1. oktober 2007 til 31. marts 2008.

7. De administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vil ikke medføre øget administration for erhvervslivet m.v.

8. De administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget vil ikke medføre øget administration for borgere.

9. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.fl.

Lovforslaget er sendt i høring til:

Kommunale parter m.fl.

Danske Regioner og
KL.

Faglige organisationer m.fl.

Dansk Sygeplejeråd,
Lægeforeningen og
Praktiserende Lægers Organisation.

Patientforeninger m.fl.

Danske Patienter,
Dansk Handicapforbund,
Forbrugerrådet,
Patientforeningen i Danmark,
Patientforum,
ÆldreForum og
Ældresagen.

Andre private foreninger og institutioner m.fl.

Dansk Erhverv,
Dronning Alexandrines Gigtsanatorium,

Epilepsihospitalet i Dianalund,
Gigtsanatoriet Hans Jansens Hjem,
Center for Sundhed og Træning i Skæl-
skør, Middelfart og Århus
PTU's RehabiliteringsCenter,
OASIS,
RCT- København,
RCT-Jylland,
Sclerosecenter Haslev,
Sclerosecenter Ry,
Vejlefjord,
Center for hjerneskade.

Statslige myndigheder m.fl.

Institut for Menneskerettigheder,
Patientforsikringen,
Patientskadeankenævnet,
Rigsrevisionen,
Sundhedsvæsenets Patientklagenævn,
Grønlands Hjemmestyre, Direktoratet for
Sundhed og
Færøernes Landsstyre.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	Lovforslaget forudsættes ikke at indebære mer- eller mindreudgifter for det offentlige.	Lovforslaget forudsættes ikke at indebære mer- eller mindreudgifter for det offentlige.
Administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås med forslaget til § 87 stk. 7, reglerne om udvidet frit sygehusvalg efter stk. 1-6 ikke skal gælde i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende.

Til § 3

Til nr. 1

Med forslaget til § 3, stk. 1, foreslås, at loven ikke får virkning for patienter, som opfylder betingelserne for at benytte det udvidede frie sygehusvalg efter sundhedslovens § 87, stk. 1, og som ved lovens ikrafttræden har anmodet om viderehenvielse til et privatejet sygehus, klinik m.v. i Danmark eller sygehus m.v. i udlandet med aftale om behandling af patienter efter sundhedslovens § 87, stk. 4.

Det foreslås som konsekvens heraf med forslaget til § 1, stk. 2, at reglerne om regionsrådets oplysningspligt ved henvisning til sygehus efter sundhedslovens § 90, ikke skal gælde i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009.

I stedet foreslås, at regionsrådet senest 8 hverdage efter, at et af rådets sygehuse har modtaget henvisning af en patient, som skal oplyse patienten

- 1) om dato og sted for undersøgelse eller behandling,
- 2) om patienten kan tilbydes henholdsvis undersøgelse og behandling inden for to måneder efter reglerne i § 87a,
- 3) om retten til at vælge sygehus efter §§ 86 og 87a,
- 4) om sygehuset tilbyder at henvise patienten til behandling på privatejede sygehuse, klinikker m.v. her i landet eller sygehuse m.v. i udlandet, som sygehuset har indgået aftale med efter § 75, stk. 2.
- 5) om ventetiden på behandling ved regionens egne og andre regioners sygehuse samt ved de private specialsygehuse m.fl. som er nævnt i § 79, stk. 2,
- 6) om, at patienten ved henvendelse til sygehuset kan få oplyst antal behandlinger, der foretages på sygehuse, som er nævnt i nr. 5, og
- 7) om, at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter §§ 86 og 87a.

Forslaget ændrer ikke oplysningspligten i forhold til det frie sygehusvalg og i forhold til den udvidede undersøgelses- og behandlingsret for psykisk syge børn og unge.

Forslaget fastlægger, jf. nr. 4, en pligt for sygehuset til at informere patienten, om sygehuset tilbyder at henvise patienten til behandling på privatejede sygehuse, klinikker m.v. her i landet eller sygehuse m.v. i udlandet, som regionen har indgået aftale med efter § 75, stk. 2, jf. at regionerne i økonomiaftalen for 2009 har forpligtet sig at anvende den private kapacitet, der frigives som følge af suspensionen.

Til § 4

Bestemmelsen fastlægger lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder for Grønland og for Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	I sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 95 af 7. februar 2008, som ændret ved § 1 i lov nr. 319 af 30. april 2008, § 1 i lov nr. 538 af 17. juni 2008 og lov nr. 539 af 17. juni 2008, foretages følgende ændring:
<p>§ 87. En person, som er henvist til sygehusbehandling, kan vælge at blive behandlet på et af de sygehuse, klinikker m.v., som regionsrådene har indgået aftale med efter stk. 4, hvis regionsrådet i bopælsregionen ikke inden for 1 måned efter, at henvisningen er modtaget, kan tilbyde behandling ved egne sygehuse eller et af de i § 79 nævnte sygehuse, som regionsrådet samarbejder med eller sædvanligvis benytter.</p> <p><i>Stk. 2.</i> I opgørelsen af tidsfristen efter stk. 1 medregnes ikke perioder, hvor personen gennemgår et forundersøgelserforløb. Dog medregnes ventetid ud over 2 uger til hver enkelt undersøgelse i tidsfristen.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter regler om afgrænsning af, vilkår for og regionsrådenes forpligtelser til at oplyse om den behandling, der er omfattet af stk. 1, og kan herunder undtage bestemte behandlingsformer.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Regionsrådene i forening indgår aftale med de privatejede sygehuse, klinikker m.v. i Danmark og sygehuse m.v. i udlandet, som ønsker at indgå aftale om behandling af patienter efter stk. 1. Kan parterne ikke opnå enighed, fastsættes vilkårene af ministeren for sundhed og forebyggelse.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Der kan ikke henvises patienter efter stk. 1 til sygehuse, klinikker m.v., som ikke ønsker at indgå aftale på de således fastsatte vilkår.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Ministeren for sundhed og forebyggelse fastsætter nærmere regler om krav til dokumentation m.v. fra de privatejede sygehuse, klinikker m.v., der indgår aftale efter stk. 4.</p>	<p>I § 87 indsættes som stk. 7:</p> <p>”<i>Stk. 7.</i> Reglerne om udvidet frit sygehusvalg efter stk. 1-6 gælder ikke i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Loven træder i kraft dagen efter offentliggørelse i Lovtidende008.</p>

§ 90. Regionsrådet skal senest 8 hverdage efter, at et af rådets sygehuse har modtaget henvisning af en patient, oplyse patienten

- 1) om dato og sted for undersøgelse eller behandling,
- 2) om patienten kan tilbydes behandling inden for 1 måned efter reglerne i § 87 henholdsvis 2 måneder efter reglerne i §§ 87a og 87b,
- 3) om retten til at vælge sygehus efter §§ 86 og 87,
- 4) om ventetiden på behandling ved regionens egne og andre regioners sygehuse samt ved de i § 79, stk. 2, nævnte private specialsygehuse m.fl.,
- 5) om, at patienten ved henvendelse til sygehuset kan få oplyst antal behandlinger, der foretages på de i nr. 4 nævnte sygehuse, og
- 6) om, at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter §§ 86 og 87.

Stk. 2. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan fastsætte nærmere regler om regionsrådenes oplysningspligt.

§ 3

1. Loven har ikke virkning for patienter, som opfylder betingelserne for at benytte det udvidede frie sygehusvalg efter sundhedslovens § 87, stk. 1, og som ved lovens ikrafttræden har anmodet om viderehenvisning til et privatejet sygehus, klinik m.v. i Danmark eller sygehus m.v. i udlandet med aftale om behandling af patienter efter sundhedslovens § 87, stk. 4.

Stk. 2. Reglerne om regionsrådets oplysningspligt ved henvisning til sygehus efter sundhedslovens § 90, gælder ikke i perioden fra lovens ikrafttræden til og med den 30. juni 2009. I stedet skal regionsrådet senest 8 hverdage efter, at et af rådets sygehuse har modtaget henvisning af en patient, oplyse patienten

- 1) om dato og sted for undersøgelse eller behandling,
- 2) om patienten kan tilbydes henholdsvis undersøgelse og behandling inden for to måneder efter reglerne i § 87a,
- 3) om retten til at vælge sygehus efter §§ 86 og 87a,
- 4) om sygehuset tilbyder at henvise patienten til behandling på privatejede sygehuse, klinikker m.v. her i landet eller sygehuse m.v. i udlandet, som regionen har indgået aftale med efter § 75, stk. 2.
- 5) om ventetiden på behandling ved regionens egne og andre regioners sygehuse samt ved de private specialsygehuse m.fl. som er nævnt i § 79, stk. 2,
- 6) om, at patienten ved henvendelse til sygehuset kan få oplyst antal behandlinger, der foretages på sygehuse, som er nævnt nr. 5, og
- 7) om, at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter §§ 86 og 87a.”

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

